

Polèmica sobre el guerriller del MIL

Sergi Rosés Cordovilla

La recuperació d'Oriol Solé Sugranyes

Recentment un article d'aquest diari recollia com l'historiador Josep Maria Solé i Sabaté demanava al senyor Joaquim Roglan que expliqués què va passar amb Oriol Solé Sugranyes (AVUI, 22-2-06); el resultat ha estat el llibre *Oriol Solé, el Che català: vida, fugida i mort d'un revolucionari*, de Joaquim Roglan, que Edicions 62 va posar a la venda a finals de febrer. Donat que parts d'aquest llibre m'afecten directament, m'acullo al dret de rèplica per exposar en aquest article la impostura del mètode i la tesi que hi defensa el senyor Roglan.

El mètode. Al llibre l'autor hi diu que ha comptat "amb documents inèdits", però com que l'obra no conté cap nota és impossible saber quins dels documents inclosos són inèdits i quins no ho són. L'autor juga amb l'ambigüitat quan, de fet, uns quants d'aquests documents ja havien aparegut fa quatre anys al meu llibre *El MIL: una història política* (Alikornio, 2002), entre els quals les cartes que utilitza el senyor Roglan per sustentar la tesi central del seu llibre sobre el catalanisme d'Oriol Solé, cosa que tractaré més endavant.

El mètode de recerca del senyor Roglan no s'acaba en l'ambigüitat dels documents inèdits, sinó que va més enllà i passa per la cita de documents que en realitat no ha consultat ni llegit. Així, en dues ocasions els fragments que ell inclou coincideixen exactament amb la cita que jo vaig extreure en el meu llibre, coincidència exacta que no li mereix al senyor Roglan la necessitat de citar la seva font. La coincidència exacta per si sola potser no prova res, però el fet és que en aquests dos casos jo vaig haver de traduir les cites al castellà des dels originals en català; com que el senyor Roglan ha escrit el seu llibre en català, no li hauria calgut, per tant, traduir-les: resulta, però, que els seus dos extractes no coincideixen exactament amb els originals perquè, òbviament els ha retraduat al ca-

l'extrême gauche a gardé un silence criminel sur l'execution de Puig Antich. Oriol Solé risque aussi le garrot. Ne soyez pas complice...

Pasquí editat a França on s'avisava que Oriol Solé pot ser condemnat a mort. A la dreta, Solé detingut pels gendarmes a la Catalunya Nord. A sota, portada de 'Canigó' amb la tomba d'Oriol Solé al cementiri de Bor (Cerdanya). ED. 62

talà des de la meua traducció al castellà (qui desitgi verificar-ho pot confrontar les cites que apareixen a les pàgines 28 i 138-139 del llibre del senyor Roglan amb les que apareixen a les pàgines 55 i 227 del meu).

Finalment, el mètode Roglan no s'aplica només als documents originals, sinó també a la meua recerca, utilitzant-la sense mencionar-la. D'aquesta manera es troben al seu llibre fragments que s'assemblen extraordinàriament als que jo vaig escriure, alguns quasi idèntics excepte per petits canvis de paraules. L'espai d'aquest article no dona per mostrar les proves d'això, però qui hi estigui interessat pot consultar la pàgina web d'Alikornio Ediciones, on en un document més llarg comparo aquests fragments.

La tesi. Amb l'anteriorment exposat es pot apreciar l'abast de la impostura de la recerca sobre els anys del MIL d'Oriol Solé per part del senyor Roglan. Però, amb tot, el més greu no és això sinó el fet que el seu llibre constitueix un intent de construcció d'un nou mite per al nacionalisme català mitjançant la recuperació

d'algú que no els pertany.

Segons el llibre, Oriol Solé va ser un revolucionari catalanista que va lluitar per una genèrica llibertat "a Catalunya i a altres indrets", "que Oriol està interessat en la lluita per l'alliberament dels Països Catalans, i que no és ni serà mai un anarquista internacionalista" (p. 68).

Repetir, com fa el senyor Roglan, contínues referències a la catalanitat i el catalanisme d'Oriol Solé és distorsionar completament el compromís polític d'aquest; contraposar en Oriol Solé l'alliberament dels Països Catalans a l'anarquisme internacionalista és pervers. Si Oriol Solé no era certament cap anarquista encara menys era cap catalanista. Una caracterització acurada l'hauria d'haver presentat com un revolucionari comunista no leninista, amb les seves contradiccions pel que fa a la qüestió organitzativa i nacional.

De la mateixa manera que seria una aberració qualificar Oriol Solé d'estalinista perquè a l'època del MIL no havia trencat del tot amb les concepcions organitzatives estalinistes, és una aberració presentar-lo com a catalanis-

Cal una biografia que aprofundeixi en el veritable compromís polític de Solé

ta. Les cartes d'Oriol Solé només indiquen un discurs nacionalista-frontista en un moment determinat davant un tema concret –la qüestió nacional catalana–, però no converteixen Oriol Solé en un militant nacionalista.

Clarament, el senyor Roglan agafa una part important però secundària de la política d'Oriol Solé i la canvia pel tot. Si això fos com el senyor Roglan presenta, què feia llavors Oriol Solé al MIL? Per què no era a les FAC, al PSAN o a l'OLLA? La resposta és ben senzilla: la política de l'OLLA no era la d'Oriol Solé, les desitjades Ediciones Mayo 37, del MIL, eren inexistents a l'OLLA.

Textos en castellà. A Oriol Solé no li importava en absolut que el nom de MIL ni totes les seves publicacions fossin en castellà; no es va plantejar mai que no pogués passar literatura prohibida per la frontera perquè estigués escrita en castellà (cosa que li sorprèn tant al senyor Roglan, p. 51); no va utilitzar mai la senyera –estelada o no– quan va crear els logotips i segells del grup; no va presentar cap oposició ni crítica quan el MIL va decidir reproduir l'article amb el títol

prou expressiu de *Contra el nacional-socialismo del IRA*; no va escriure cap document sobre la qüestió nacional a la seva estada a la presó ("no té temps de centrar-se "en el problema de Catalunya", ens arriba a dir el senyor Roglan a la p. 119), però en canvi sí que va escriure sobre el comunisme, el marxisme, l'anarquisme, els aspectes militars, la repressió, el capitalisme... Convertir Oriol Solé en un lluitador catalanista és una impostura, però és una impostura necessària per a un sector de la burgesia catalana.

Podrem conèixer el vertader Oriol Solé? El senyor Roglan escriu al final del seu llibre que Oriol Solé "ni va ser, ni és un heroi ni un màrtir" (p. 218), però és evident per a qualsevol que llegeixi el seu text que aquest és precisament un intent de creació d'un nou mite de la cultura de masses patriòtica mitjançant el relat periodístic de la vida d'un heroi que es converteix en màrtir.

En temps d'Estatut alguns necessiten més herois nacionals, perquè l'enemic és sempre Espanya i no el capitalisme de la nació que sigui. I si els morts del tardofranquisme i la Transició no els va posar la burgesia, llavors recuperen revolucionaris anticapitalistes, intentant fer-nos creure que la lluita d'algú que porta cognoms catalans ha de ser sempre una lluita nacional i no de classe: ja s'havia recuperat Salvador Puig Antich, reconvertit en un lluitador antifranquista per la democràcia i cada vegada més reivindicat per la burgesia nacionalista. Ara, coincidint amb els trenta anys del seu assassinat, es recupera Oriol Solé reconvertit plenament en lluitador nacionalista.

Per això cal una veritable biografia d'Oriol Solé, una que davant les distorsions, recuperacions i relats periodístics d'atracaments, fugides, execucions i enterraments, aprofundeixi en el seu veritable compromís polític. Aquesta no evitarà futures recuperacions per part del sistema, però sí que en podrà exposar les impostures.